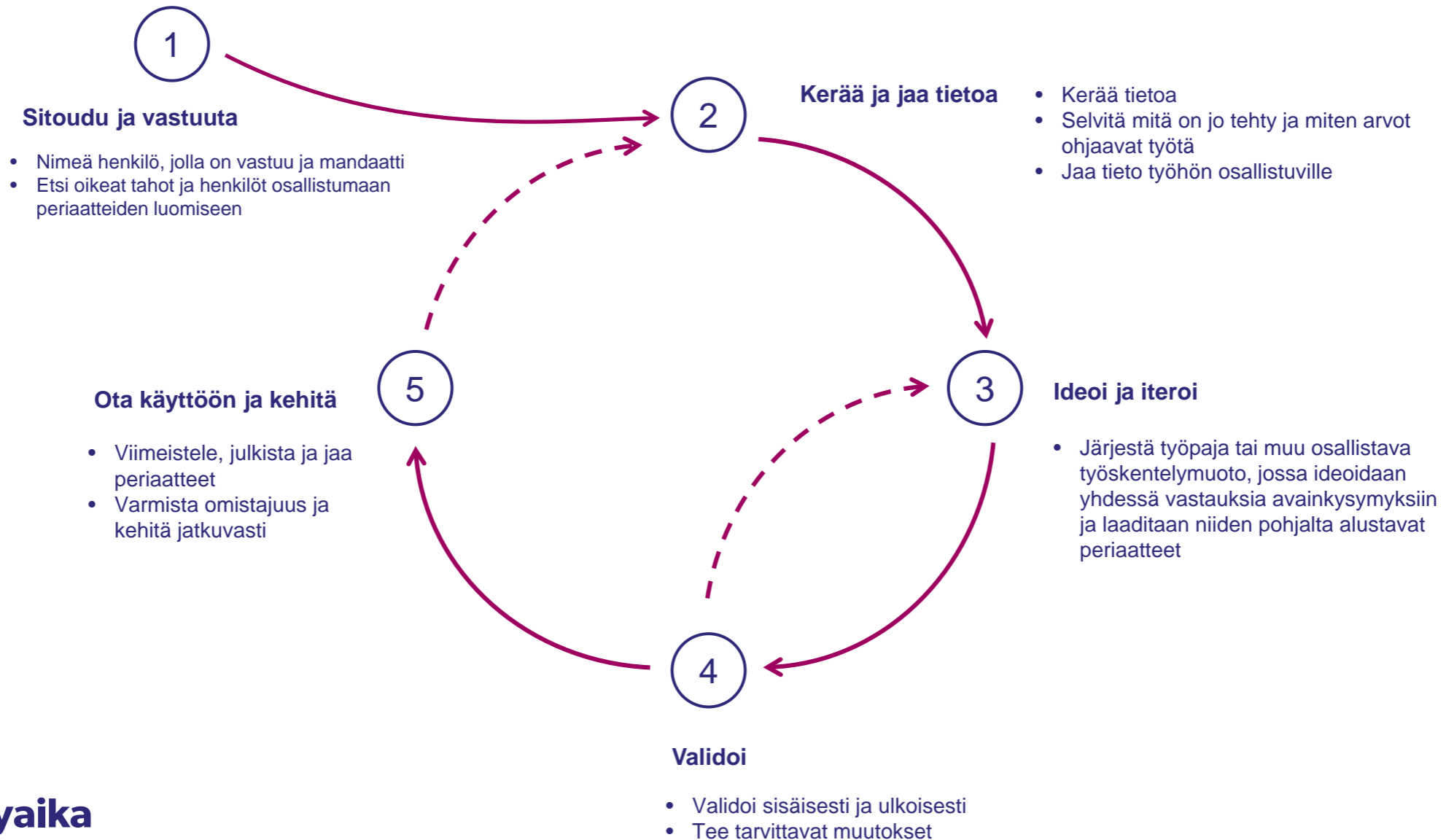

**Viisi vaihetta tekoälyn eettisten
periaatteiden määrittämiseen**

#tekoälyaika #aiera

Viisi vaihetta tekoälyn eettisten periaatteiden määrittämiseen

1. Sitoudu ja vastuuta

1. Nimeä henkilö, jolla on ylimmän johdon antama vastuu ja mandaatti luoda tekoälyn eettiset periaatteet.

- Omistaako aiheen organisaatiossanne analytiikkapäällikkö, CDO, yhteiskuntavastuupäällikkö, joku muu?
- Onko henkilö myös periaatteiden jatkokehittäjä? (parhaassa tapauksessa kyllä)

2. Etsi oikeat tahot ja henkilöt osallistumaan periaatteiden luomiseen.

- Kenen pitäisi olla mukana yrityksestä?
- Keitä pitäisi olla mukana koko ekosysteemistä*?
- Tarvitsetteko ulkopuolista apua?

*Ekosysteemillä tarkoitamme tässä yhteydessä paitsi toimialaa, erityisesti koko tuotantoketjua.

2. Kerää ja jaa tietoa

1. Kerää tietoa ja näkemystä tekoälyn etiikasta

2. Selvitä, mitä on jo tehty ja miten yrityksenne arvot ohjaavat työtä.

- Onko yrityksessänne tehty yleisempiä eettisiä periaatteita ja ohjeistuksia? Entä yleisemmin toimialallanne? Olisiko joku olemassa oleva viitekehys hyvä lähtökohta?
- Mitkä organisaationne & toimialanne arvot liittyvät erityisesti tekoälyn etiikkaan?

3. Jaa tieto työhön osallistuville

- Voit esimerkiksi koostaa tietopaketin, järjestää luennon tai puheenvuoron, jakaa parhaita esimerkkejä, ohjata itseopiskeluun tai antaa etukäteistehtäviä.

3. Ideoi ja iteroi

Järjestä työpaja tai muu osallistava työskentelymuoto, jossa ideoidaan yhdessä vastauksia avainkysymyksiin ja laaditaan niiden pohjalta alustavat periaatteet

1. Pohtikaa, mitkä tekoälyn etiikkaan liittyvät kysymykset ovat tärkeimpiä toimialallanne ja yrityksessänne/ekosysteemissänne?
2. Ideoikaa, minkälaiset tekoälyn etiikan periaatteet auttaisivat ohjaamaan yritystänne/ekosysteemiänne konkreettisissa päätöksissä? Kirjoittakaa ideat ylös.
3. Reflektokaa- mitä saitte aikaan ja vastaako se alkuperäisiin kysymyksiin ja käyttötilanteisiin? Voitte järjestää uudelleen, yhdistellä ja jakaa periaatteita kunnes olette tyytyväisiä sekä periaatteiden tasoon, että sisältöön.

Ideoikaa konkreettisten esimerkkien avulla (tämänhetkisiä tai tulevia aktiviteetteja ja päätöksiä) löytääksenne ongelmia ja niihin vastaavia periaatteita. Älkää unohtako tarkastella koko ekosysteemiä – alihankkijoita, partnereita jne. Harkitse, voisitteko osallistaa asiakkaita jo tässä vaiheessa.

Tekoälyaika.fi verkkosivuilla oleva materiaali auttaa periaatteiden ideoinnissa. Voit printata sen ja käyttää työpajassa.

4. Validoi

1. Validoi sisäisesti ja ulkoisesti

- Kysy relevanteissa tehtävissä ja projekteissa työskenteleviltä työntekijöiltä, miten hyödyllisinä he näkevät ja miten he käyttäisivät periaatteita.
- Kysy luotetuilta kumppanilta/alihankkijoilta, auttavatko periaatteet heitä.
- Kysy, jos mahdollista, loppuasiakkailta vastaavatko periaatteet heidän huoliaan ja lisäävätkö ne luottamusta.
- Sparraa ulkopuolisen toimijan kanssa. Etsi organisaatioita/yrityksiä, jotka ovat luoneet tai luomassa omia periaatteita. Näitä voi löytyä esimerkiksi tekoälyajan ekosysteemityöryhmien kautta.

2. Tee tarpeelliset muutokset

- Oletko unohtanut jotakin tärkeää tai voitko kehittää periaatteita hyödyllisemmiksi?

5. Ota käyttöön ja kehitä jatkuvasti

1. Viimeistele, julkista ja jaa periaatteet koko ekosysteemille

- Käytä esimerkkejä periaatteiden konkretisointiin ekosysteemin eri toimijoille. Käytä apuna eri kanavia (olemassa olevat ohjeistukset, tapahtumat, koulutukset) tiedon levittämisessä ja eri toimijoiden aktivoinnissa.

2. Varmista omistajuus ja kehitä jatkuvasti

- Varmista, että periaatteilla on omistaja, joka tukee ja seuraa periaatteiden soveltamista käytäntöön ja kehittää niitä jatkossa.
- Tarjoa palautekanava eri toimijoille ja ota palaute huomioon jatkuvassa kehityksessä.

Tekoälyn ja erityisesti algoritmisen päättelyn käytän kehitys on niin nopeaa, että periaatteiden ja ohjeistusten kehittäminen on oltava jatkuvaa. Tekoälyn eettisten periaatteiden luominen on ensimmäinen askel kohti luottamukseen perustuvaa eettistä kehitystyötä yrityksissä.

**Antoisaa matkaa tekoälyn
vastuullisuuden parissa!
Kiitos, kun rakennat kanssamme
luottamukseen perustuvaa
tekoälyaikaa Suomessa.**